

Beslut avseende ITS vid vägarbete

– Verksgemensamt beslut

Beslut om införande av krav på förvarning med lysande VMS¹, sensorstyrd kövarning med lysande VMS och hastighetspåminnare med lysande VMS. Krav på VMS framgår av TRVK APV² avsnitt 11.3.

Förvarning

Vid fast arbete omfattas följande vägmärken:

- E15 *Sammanvävning*
- F17 *Minskning av antal körfält*
- F25 *Körfält upphör*
- Tilläggstavla T2 *Avstånd* till ovan stående vägmärken.

Vid intermittent arbete omfattas (utöver vad som framgår i TRVK APV) följande vägmärke på varningsfordon:

- F25 *Körfält upphör*
- Tilläggstavla T2 *Avstånd* till ovanstående vägmärke.

Undantag: Vid intermittent arbete på väg med smal väggren där varningsfordon inte kan följa arbetet ska förvarning utföras med varningsmärken med tilläggstavla T1 *vägsträckans längd*. Vägmärkena ska utföras med lysande VMS-skylt. Undantaget gäller inte fast arbete som är utmärkt som intermittent arbete.

Kövarning

- Används när trafikanten ska varnas för kö vid fast arbete med varaktighet längre än 12 timmar
- Ska visa A34 *Varning för kö* och tilläggstavla T1 *Vägsträckas längd*
- Ska visa symbol för vägmärke när trafikanter ska varnas för kö när de färdas in mot köslut
- Ska aktivera symbol för vägmärke när fordons hastighet understiger 35 kilometer i timmen vid köslut
- Ska visa symbol för vägmärke så länge varning för kö är aktuell men minst en minut efter aktivering
- Parametrar för kö skall kunna justeras.

¹ VMS – variabel meddelande skylt

² APV – arbete på väg

Hastighetspåminnare

Används när alla kriterier enligt nedan uppfylls:

- vid fast arbete
- när trafik passerar förbi arbetsplatsen eller på förbifart intill arbetsplatsen
- när arbetet har en varaktighet längre än 12 timmar
- när föreskriven eller rekommenderad hastighetsnedsättning är utmärkt efter sträcka som är minst 1 kilometer lång
- när föreskriven eller rekommenderad hastighet inte efterlevs.

Hastighetspåminnare ska:

- kunna visa C31 *Hastighetsbegränsning*, E11 *Rekommenderad lägre hastighet* samt E13 *Rekommenderad högsta hastighet*
- aktivera symbolen för vägmärke när trafikant färdas med högre hastighet än den för sträckan föreskriven eller rekommenderad
- vid föreskriven hastighetsbegränsning visa symbol C31 *Hastighetsbegränsning*
- vid rekommenderad hastighet visa symbol E11 *Rekommenderad lägre hastighet* eller E13 *Rekommenderad högsta hastighet*
- placeras så att förare av fordon med för hög hastighet hinner se vägmärket
- visa symbolen för vägmärke minst en minut efter aktivering
- användas i båda färdriktningar på sträckor utan mittseparering
- upprepas minst varannan kilometer

Beslutet gäller vid nya upphandlingar på statligt vägnät, från och med beslutets undertecknande.

Beslutet gäller TEN-T vägnät med fordonsmängd överstigande 10 000 fordon per årsmedeldygn.

Under år 2020 undantas kontrakt gällande drift och underhåll från beslutet.

Bakgrund

Upphinnandeolyckor utgör cirka 30 procent av alla vägarbetsolyckor och är därmed den vanligaste typen av vägarbetsolycka (Liljegren, 2008).

Trafikverket har för avsikt att genom beslutet förstärka informationen vid vägarbeten och därigenom förbättra trafiksäkerheten såväl inom som på väg in mot arbetsområdet och förbättra framkomligheten för tredje man.

I samband med vägarbeten finns risk för köbildning, speciellt om trafiken är tät. Med hjälp av den så kallade potensmodellen (Nilsson, 2000) gör Lindkvist (2008) skattningen att på sträckor där det uppstår plötsliga köer med hastigheten 30 km/h kan en sänkning av medelhastigheten med 22 procent från 90 km/h till 70 km/h innebära att risken för allvarliga upphinnandeolyckor sänks med så mycket som 70 procent.

Trafikverket fokuserar i första skedet på redan kända lösningar för förvarning och regelefterlevnad för att uppnå önskad effekt.

Ärendenummer
[Ärendenummer NY]
Ert ärendenummer
[Motpartens ärendeID NY]
Sidor
3(3)

BESLUT

Beslutat av
Stefan Engdahl
Dokumentdatum
2020-05-05

Samråd och sakgranskning

Beslutet har beretts i projektform tillsammans med referensgrupp från UH, PL, TR och IV och föredragits för Trafikverkets nationella koordineringsgrupp av projektledare Lennart Olsson IVtdps och Göran Lundin PLnpa. Under framtagandet av beslutsunderlaget har samråd skett internt Trafikverket med berörda verksamhetsområden och externt med Sveriges branschförening för säkrare vägarbetsplatser (SBSV).

Riskhantering

Risk att kostnaden för åtgärden överstiger nyttan.
Uppföljning av införandet kommer att ske enligt nedan.
Utifrån utvärderingens resultat kan kravbilden justeras så att risken elimineras.

Konsekvensbeskrivning

Vid fullt infört beslut beräknas kostnaden uppgå till ca 100 MSEK/år vilken belastar berört VO.

Kommunikation och implementering

Beslutet innebär att beskriven ITS vid vägarbete implementeras av respektive VO som utför arbete på väg. Implementering sker genom kravställning i ny upphandling. Texter och stöddokument/mallar tas fram av VO PL. Separat kommunikationsplan är framtagen och bifogas beslutet.

Uppföljning

Uppföljning av implementeringen kommer att göras årligen inom PLnp.

Stefan Engdahl